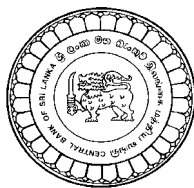

මාසික විවරණිකාව

2009 නොවැම්බර්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විවරණිකාව

59 වැනි වෙළුම 11 වැනි කලාපය

2009 නොවැම්බර්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවරණිකාව, මාණ්ඩලික සංස්කාරක කමිටුවක විධානයන් යටතේ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මාසිකව නිකුත් කරනු ලැබේ.

නිල වාර්තා හා පෞද්ගලික නම්වලින් පළ කෙරෙන ලිපි හැර, මෙහි පළවී ඇති අනෙකුත් අර්ථ කථනයන් සහ අදහස් සම්බන්ධයෙන් එම කමිටුව විසින් වගකීම දරනු ලැබේ. එසේ වුවද, මෙම අර්ථ කථනයන් සහ අදහස් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලයේ අදහස් ලෙස පිළිගත යුතු නොවේ.

හිමිකම් ඇසුරුණු බව දක්වා ඇති අවස්ථාවන්හි දී හැර, මෙම විවරණිකාවෙහි පළවෙන ඕනෑම කරුණක් පූර්ව අනුමැතියක් නොලබා සම්පූර්ණයෙන් හෝ කොටස් වශයෙන් හෝ නැවත පළ කිරීමට හෝ පරිවර්තනය කිරීමට අවසර ඇත. එහෙත් එසේ නැවත පළ කිරීමේදී හෝ පරිවර්තනය කිරීමේ දී එම කරුණු ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙන් සහ විවරණිකාවෙන් උපුටා ගත් බව සඳහන් කළයුතුය.

ISSN 1391 - 3654

පටුන	පිටුව
1 වන කොටස - මාසික සිදුවීම් - 2009 නොවැම්බර්	 05
2 වන කොටස - පුවත්පත් නිවේදන - 2009 නොවැම්බර්	 06
1. මුදල් සමාගම් සහ කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් ණය පොලී අනුපාතයන් තවදුරටත් අඩුකරනු ඇතැයි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අපේක්ෂා කරයි.	 06
2. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් සම්පස්ථ ණය පහසුකම යටතේ දෙවන ණය මුදල අනුමත කිරීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය ඩොලර් බිලියන 5 ඉක්මවයි.	 06
3. “පිබ්දෙන උතුර” උතුරු ප්‍රදේශය තුළ ආර්ථික කටයුතු ආරම්භ කිරීම සඳහා වන විශේෂ ණය යෝජනා ක්‍රමය	 07
4. රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළෙහි පොලී අනුපාතිකයන් තවදුරටත් පහත වැටේ.	 08
5. මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය - 2009 නොවැම්බර්	 09
6. 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේ විදේශ වෙළෙඳාමේ ක්‍රියාකාරීත්වය	..... 09 - 12
7. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් රනුන් මිලට ගනී	 13
8. කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකය (කො.පා.මි.ද)	 13

1 වන කොටස
මාසික සිදුවීම්
2009 නොවැම්බර්

රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශය

- සහල් සඳහා ආනයන තීරුබදු කිලෝග්‍රෑමයට රු.20 සිට කිලෝග්‍රෑමයට රු.5 දක්වා අඩු කරන ලද අතර සහල් සඳහා පනවා තිබූ වරාය සහ ගුවන් තොටුපොළ සංවර්ධන බද්ද, ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද සහ සමාජ වගකීම් බද්ද ඉවත් කරන ලදී.
- ආනයන තීරු බදු සහ අනෙකුත් බදු ඇතුළත්ව කිරිපිටි සඳහා අදාළ මුළු බදු ප්‍රමාණය කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 145 සිට කිලෝග්‍රෑමයට රුපියල් 100 දක්වා අඩුකරන ලදී.

- අල, රතු එෂු, බී එෂු, සුදු එෂු, කඩල, සුදු/රතු සීනි සහ වියළි මිරිස් ඇතුළු ඇතැම් ආහාර ද්‍රව්‍ය කිහිපයක් සඳහා විශේෂ වෙළෙඳ භාණ්ඩ බද්ද අඩු කරන ලදී.

අනෙකුත්

- කිලෝග්‍රෑම් 12.5 ක ලාභ ගැස් සිලින්ඩරයක මිල රුපියල් 1,481.00 දක්වා රුපියල් 5.00 කින් ඉහළ දමන ලදී.

2 වන කොටස
පුවත්පත් නිවේදන
2009 නොවැම්බර්

1. මුදල් සමාගම් සහ කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් ණය පොලී අනුපාතයන් තවදුරටත් අඩුකරනු ඇතැයි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අපේක්ෂා කරයි.

ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් දිරිගැන්වීම සඳහා, සීඝ්‍රයෙන් අඩුවෙමින් පවතින උද්ධමනයට සාපේක්ෂව 2009 වසරේ මූල සිටම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් තම මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තීන් ලිහිල් කිරීමට කටයුතු කර ඇත. එයට ප්‍රතිචාර ලෙස, මෙම වසර තුළදී මුදල් වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතිකයන් ක්‍රමයෙන් පහත වැටුණු අතර, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ඵලදායීතා අනුපාතිකයන් ද පදනම් අංක 900 කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් පහත වැටුණි.

ඒ හා සමානවම අනෙකුත් කෙටි කාලීන පොලී අනුපාතිකයන් ද අඩුවී ඇති බව නිරීක්ෂණය වී ඇත. ඊට අනුකූලව, බැංකුවල තැන්පතු සහ ණය පොලී අනුපාතිකයන් ද සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් පහත වැටී ඇත. ඒ අනුව, ලියාපදිංචි මුදල් සමාගම් තැන්පතු සඳහා ගෙවන පොලී අනුපාතිකයන් සහ කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම් ණය උපකරණ මගින් අරමුදල් රැස්කිරීමේ දී ගෙවනු ලබන පොලී අනුපාතිකය ද අඩු වී ඇති අතර, මෙම සමාගම් විසින් අරමුදල් සඳහා දැරීමට සිදුවන පිරිවැය සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස තවදුරටත් පොලී අනුපාතික අඩුවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරයි.

මේ අනුව, ලියාපදිංචි මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු මූල්‍යකරණ සමාගම්වලට ඔවුන්ගේ ණය පොලී අනුපාතික

අඩු කිරීමට ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩ ලැබී ඇතැයි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අදහස් කරන අතර, මෙම මූල්‍ය ආයතන විසින් ඉදිරි සති කීපය තුළ, ප්‍රමාණවත් පරිදි තවදුරටත් ණය පොලී අනුපාතික පහත දැමීමට කටයුතු කරනු ඇතැයි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව අපේක්ෂා කරයි. මෙම ණය පොලී අනුපාතිකයන්ගේ පහත වැටීම කර්මාන්ත ව්‍යවසායකයන්ට, සේවා සහ කෘෂිකාර්මික අංශයන්ට, විශේෂයෙන්ම සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයන්ට වාසිසහගත වනු ඇත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ලියාපදිංචි මුදල් සමාගම් සහ විශේෂිත කල්බදු, මූල්‍යකරණ සමාගම්වල කල්බදු මූල්‍ය කටයුතු කුලීපිට ගැනුම් සහ අනෙකුත් ණය ක්‍රියාකාරකම් වැඩිවන අතර, ඊට සමානුපාතිකව රටේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ද වැඩි කිරීමට එය ආයතන වනු ඇත.

2. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ දෙවන ණය මුදල අනුමත කිරීමත් සමග ශ්‍රී ලංකාවේ දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය ඩොලර් බිලියන 5 ඉක්මවයි.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල (ජා.මු.අ.) විසින් ශ්‍රී ලංකාව සඳහා අනුමත කරන ලද විගැහි බිලියන 1.65 ක (ආසන්න වශයෙන් එක්සත් ජනපද ඩොලර් බිලියන 2.6) ක වටිනාකමින් යුත් සමීපස්ථ ණය පහසුකම යටතේ වි.ගැ.හි. දශ ලක්ෂ 206.7 (ආසන්න වශයෙන් එක්සත් ජනපද ඩොලර් දශ ලක්ෂ 329) වන දෙවන වාරිකය ලබාදීම ජා.මු.අ.අරමුදලේ විධායක මණ්ඩලය විසින් 2009 නොවැම්බර් මස 06 වෙනි දින අනුමත කරන ලදී. මේ හා සම්බන්ධ අවබෝධතා ගිවිසුම සහ තාක්ෂණික අවබෝධතා ගිවිසුම ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වෙබ් අඩවියෙන් (www.cbsl.gov.lk) ලබාගත හැකිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ දළ නිල විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය (ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමයේ ශේෂයන් හැර) දැනටමත් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4.8 ඉක්මවා ඇති අතර, මෙම එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 329 ලැබීමත් සමග විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය ඩොලර් බිලියන 5 ඉක්මවනු ඇත. ශ්‍රී

ලංකාවේ ආර්ථිකය පිළිබඳව ආයෝජක විශ්වාසය ඉහළයාම සමග විදේශ විනිමය අඛණ්ඩව රට තුළට ලැබෙමින් පවතින හෙයින්, රටේ විදේශ සංචිත ප්‍රමාණය ඉදිරි මාසවල දී තවදුරටත් ශක්තිමත් වනු ඇත.

3. “පිබිඳෙන උතුර” උතුරු ප්‍රදේශය තුළ ආර්ථික කටයුතු ආරම්භ කිරීම සඳහා වන විශේෂ ණය යෝජනා ක්‍රමය

2009 නොවැම්බර් 5 තෙක් වදක්කින් වසන්තම් ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ මහජන බැංකුව, ලංකා බැංකුව සහ හැටන් නැෂනල් බැංකුව විසින් රුපියල් මිලියන 264 ක ණය මුදලක් 1,875 හරහා බෙදා දී ඇත. මීට අමතරව මහජන බැංකුව, ලංකා බැංකුව, හැටන් නැෂනල් බැංකුව සහ සණස සංවර්ධන බැංකුව විසින් මෙම ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ප්‍රතිලාභීන් 5,927 දෙනෙකු ලියාපදිංචි කර ඇත.

ප්‍රදානය කළ මුළු ණය මුදලින් 47% ක ණය මුදල් (890) කෘෂිකාර්මික අරමුණු සඳහා වූ අතර 28% ක් (524) වෙළෙඳ හා සේවා අංශයෙහි ක්‍රියාවලීන්ට වේ. කෘෂිකර්මාන්තයේ දී ගොවීන් පළතුරු වගා කිරීම සඳහා ණය ලබාගැනීම සඳහා දැඩි උනන්දුවක් දක්වා ඇත. උදා: කෙසෙල් සහ මිදි වගාව සහ පශු සම්පත් සංවර්ධන ක්‍රියාවලීන් ඉතිරි 25% (461) යාපන අර්ධද්වීපයේ ධීවර අංශයේ, කුඩා සහ ක්ෂුද්‍ර පරිමාණ කර්මාන්ත අංශයේ ණයගැතියන් විසින් ලබාගෙන ඇත.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව (CBSL) සහභාගිත්ව මූල්‍ය ආයතන (PFIS) ඔස්සේ පහත සඳහන් ණය වැඩසටහන් උතුරු ප්‍රදේශය තුළ සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කරවා ඇත.

- නව සපිරි ග්‍රාමීය ණය යෝජනා ක්‍රමය (NCRCS)
- කෘෂි පශු සම්පත් සංවර්ධන ණය යෝජනා ක්‍රමය (ALDL)
- දිළිඳුකම පිටුදැකීම සඳහා වන ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ණය ව්‍යාපෘතිය - අධියර II (PAMP II)

මෙම මස තුළ 2009/2010 මහ කන්නය සඳහා කෘෂිකාර්මික කටයුතු ආරම්භ වීමත් සමගම සහභාගිත්ව මූල්‍ය ණය පැකේජය රුපියල් 200,000 තෙක් වාර්ෂික පොලිය 12% කට යටත්ව සහ ගෙවීම් කාලය අවුරුදු 5 ක් දක්වා ණය මුදල් ලබා දී ඇත.

මෙම ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ රුපියල් මිලියන 3,000 ක ණය මුදලක් සහභාගිත්ව ආයතන ඔස්සේ ආරම්භයේදීම බෙදාහැරීමට තීරණය කර ඇත. සහභාගිත්ව මූල්‍ය ආයතන තම ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාවලීන්ට හෝ පවතින ව්‍යාපෘති පුළුල් කිරීම සඳහා සුදුසුකම් ඇති ණයගැතියන්ට ණය ලබාදීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත.

වදක්කින් වසන්තම් වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද “පිබිඳෙන උතුර” ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ණය ලබාදීම සඳහා මූල්‍ය ආයතන 8 ක් සහභාගිත්ව මූල්‍ය ආයතන ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

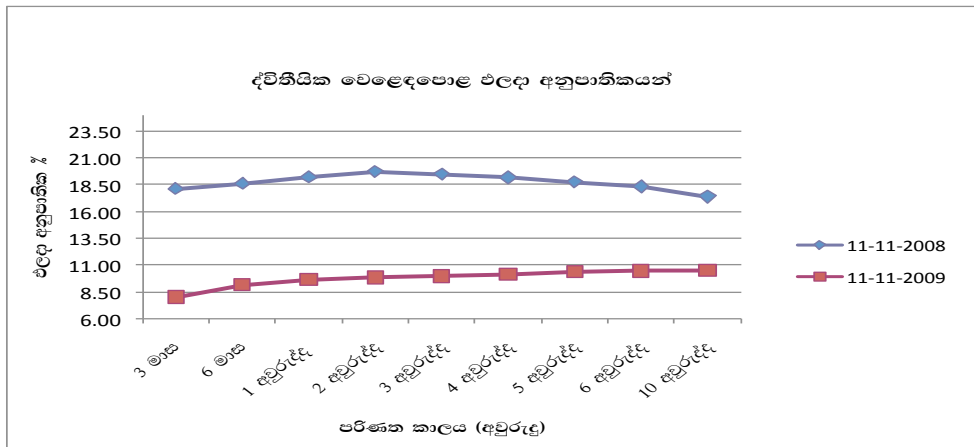
- * ලංකා බැංකුව
- * මහජන බැංකුව
- * හැටන් නැෂනල් බැංකුව
- * කොමර්ෂල් බැංකුව
- * සණස සංවර්ධන බැංකුව
- * සම්පත් බැංකුව
- * DFCC බැංකුව
- * උඟව සංවර්ධන බැංකුව
- * පැන් ඒෂියා බැංකුව
- * යුනියන් බැංකුව

4. රජයේ සුරැකුම්පත් වෙළෙඳපොළෙහි පොලී අනුපාතිකයන් තවදුරටත් පහත වැටේ.

2009 නොවැම්බර් මස 11 වන දින පැවැත්වූ වෙන්දේසියේදී, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත වූ පොලී අනුපාතික තවදුරටත් පහත වැටිණි. දින 91 කල් පිරීමේ කාලයක් සහිත භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල පොලී අනුපාතිකය සියයට 7.73 දක්වා පාදකාංක 41 කින් පහත වැටුණු අතර, එය 2005 අප්‍රේල් මාසයෙන් පසු වාර්තා වූ අවම පොලී අනුපාතිකයයි.

මෙම ප්‍රවණතාවය දින 182 සහ දින 364 කල් පිරීම් සහිත භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වලද දැකිය හැකි විය. ඒ අනුව, පසුගිය මාස 12 තුළදී ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙහි භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොලී අනුපාතිකවල සිදුවූ මුළු පහත බැසීම් පාදකාංක 947 - 950 පරාසයක පැවතිණි. මෙම කාල පරාසයේ දී ද්විතියික වෙළෙඳපොළෙහි වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල පොලී අනුපාතිකවලද මීට සමාන පහත වැටීමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබුණි.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීම, විදේශ ආයෝජකයින් විශාල ලෙස රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය කිරීමට ඉදිරිපත්වීම, වෙළෙඳපොළ තුළ පවතින යහපත් ද්‍රවශීලතා තත්ත්වය හා උද්ධමන අනුපාතිකයන්ගේ පහත වැටීම පිළිබඳ වෙළෙඳපොළෙහි ඇති අපේක්ෂා පසුගිය කාලය තුළ එලදා අනුපාතිකයන්ගේ පහත බැසීමට තුඩුදුන් හේතූන් වී ඇත.

5. මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය - 2009 නොවැම්බර්

මුදල් මණ්ඩලය 2009 නොවැම්බර් මස 17 දින පැවති රැස්වීමේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 50 කින් සහ ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය පදනම් අංක 75 කින් වහාම බලපැවැත්වෙන පරිදි අඩු කිරීමට තීරණය කර ඇත. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් අනුපාතිකය සියයට 7.50 වන අතර ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය සියයට 9.75 වේ.

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයෙහි (පාදක වර්ෂය = 2002) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මනිනු ලබන උද්ධමනය වසරෙහි දෙවැනි භාගය තුළ මේ දක්වා සියයට එකකට ආසන්න මට්ටමක පැවතිණි. 2009 වසරේ පැවති අඩු උද්ධමනයේ මූලික බලපෑම් ක්‍රමයෙන් පහව යෑමත් සමඟ 2010 වසර තුළ උද්ධමනය මද වශයෙන් ඉහළ යනු ඇතැයි වර්තමාන පුරෝකථන මගින් පෙන්වුම් කරන නමුත්, එය සාමාන්‍ය වශයෙන් අඩු මට්ටමක පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් දිරිමත් කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රමයෙන් ලිහිල් කිරීමට උද්ධමනයේ මෙම අඩු අගයන් ඉවහල් වී ඇත. ඒ අනුව 2009 වසර තුළ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පියවරයන් කිහිපයකදී අඩු කිරීම, මහ බැංකුව සමඟ සිදු කරනු ලබන ප්‍රතිවිකුණුම් ගනුදෙනු මත පනවා තිබූ දඩ පොලී අනුපාතිකය ඉවත් කිරීම සහ ප්‍රතිමිලදී ගැනුම් සහ ප්‍රතිවිකුණුම් නිත්‍ය පහසුකම් යටතේ අරමුදල් ලබා ගැනීමේ සීමාවන් ඉවත් කිරීම සිදු කරන ලදී. මෙම පියවරයන්ට ප්‍රතිචාර ලෙස යම් කාලපරාසයකට පසු වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික අඩු වී ඇත. සියලු පරිණත කාලයන්වලට අයත් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත වන පාදක ඵලදා අනුපාතික පදනම් අංක 960-969 ක පරාසයකින් අඩු වී තිබෙන අතර 2009 නොවැම්බර් මස 11 දින පැවති වෙන්දේසියේදී දින 91, දින

182, සහ දින 364 පරිණත කාලයකින් යුත් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වන වෙළෙඳපොළ ඵලදා අනුපාතික පිළිවෙලින් සියයට 7.73, සියයට 8.80 සහ සියයට 9.56 දක්වා අඩු විය. රාජ්‍ය බැංකුවල පොලී අනුපාතික අඩු කිරීමත් සමඟ වාණිජ බැංකු ණය පොලී අනුපාතික තියුණු ලෙස අඩු වෙමින් පවතී.

මේ අතරම, මහ බැංකුව විසින් සැලකිය යුතු ලෙස විදේශ විනිමය මිලදී ගැනීමත් සමඟම දේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ අතිරික්ත රුපියල් ද්‍රවශීලතාව ඉහළ ගොස් ඇත. 2009 අගෝස්තු මස තුළ මහ බැංකුව සතුව පැවති රජයේ සුරැකුම්පත් විශාල ප්‍රමාණයක් පියවීමත් සමඟ වෙළෙඳපොළෙහි පවතින අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාව අවම කිරීම සඳහා 2009 ඔක්තෝබර් මස සිට මහ බැංකු සුරැකුම්පත් නිකුත් කිරීමට ද, 2009 නොවැම්බර් මස සිට විදේශ විනිමය හුවමාරු (foreign exchange SWAPS) සිදු කිරීමට ද මහ බැංකුව විසින් ක්‍රියා මාර්ග ගන්නා ලදී. මෙම ක්‍රියා මාර්ග තුළින් දේශීය වෙළෙඳපොළෙහි පවතින අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවය කළමනාකරණය කිරීමටත් එය වඩාත් හිතකර මට්ටමක් දක්වා ගෙන ඒමට අවශ්‍ය සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග හඳුන්වාදීමටත් මහ බැංකුව අඛණ්ඩව කටයුතු කරනු ඇත.

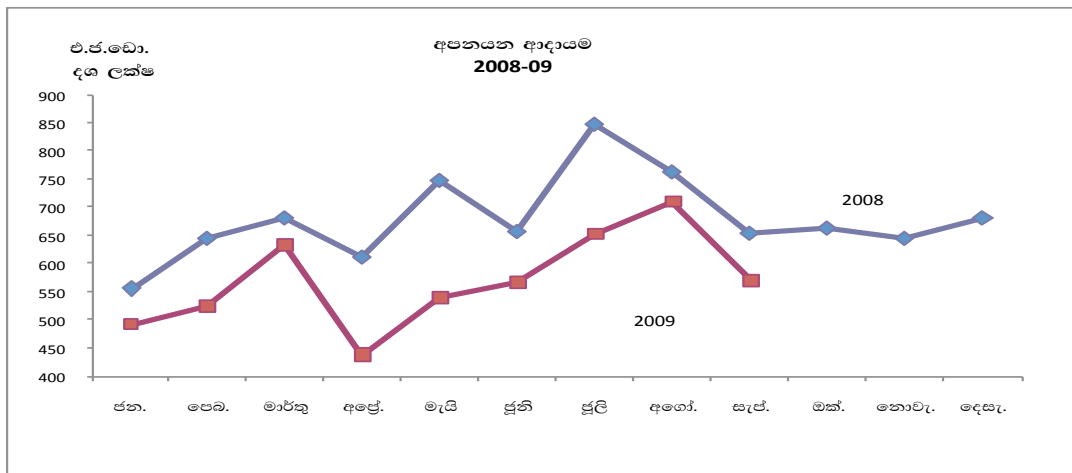
මිලගට නියමිත මුදල් ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය 2009 දෙසැම්බර් මස 11 වැනි දින ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට නියමිතය.

6. 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේ විදේශ වෙළෙඳාමේ ක්‍රියාකාරීත්වය

2009 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී වෙළෙඳ ශේෂය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 220 ක් දක්වා සියයට 62.2 කින් නව වන වතාවටත් අඛණ්ඩව පහත වැටුණි. 2008 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 4,615 ක් ව පැවැති සමුච්චිත වෙළෙඳ ශේෂය, 2009 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයේ දී එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,848 දක්වා සියයට 60.0 කින් පහත වැටුණි. මෙම කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ශ්‍රේෂ්ඨ එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,481 ක් දක්වා සියයට 10.3 කින් වර්ධනය විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2009 වසරේ පළමු මාස නවය තුළ දී වාර්තා වූ විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ශ්‍රේෂ්ඨ, වෙළෙඳ හිඟයට වඩා එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 634 ක (සියයට 34 ක පමණ) අතිරික්තයක් පෙන්නුම් කර ඇත.

2008 අප්‍රේල් මාසයේ සිට වර්ධනයක් පෙන්නු අපනයන ආදායම මෙම කාලයේ දී සාමාන්‍යයෙන් පෙන්නුම් කරන රටාවන්ට අනුගාමීව, සැප්තැම්බර් මාසයේ දී පහත වැටුණි. ඒ අනුව, 2009 සැප්තැම්බර්

මාසයේ දී අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 568 ක් වූ අතර, එය පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව සියයට 12.8 ක පහත වැටීමකි.

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
ශ්‍රී ලංකා රේගු දෙපාර්තමේන්තුව

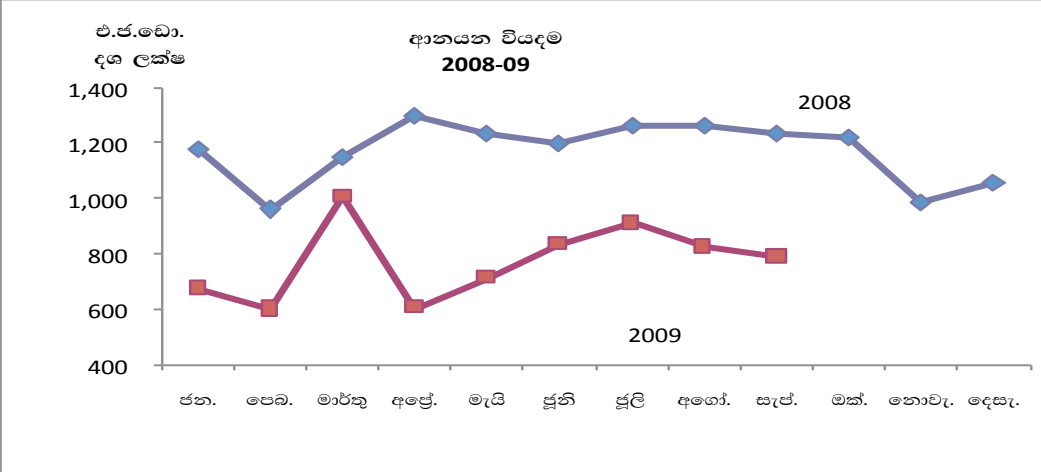
මෙම පහත වැටීමට මූලික වශයෙන්ම දායක වූයේ රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්, ආහාර, පාන වර්ග දුම්කොළ සහ යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා උපකරණ යනාදී කාර්මික අපනයනයන්ගේ අඩුවීම සියයට 12.4 කින් පහත වැටීමයි. 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 241 දක්වා සියයට 4.9 කින් පහත වැටුණි. සැප්තැම්බර් මාසයේ දී එක්සත් ජනපදයට කළ ඇඟළුම් අපනයන සියයට 19.5 කින් පමණ අඩු වූ අතර, යුරෝපයට කළ අපනයන සියයට 8.6 කින් වර්ධනය විය. 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී සියයට 27.6 කින් ආහාර, පාන හා දුම්කොළ යන උපකාරණයේ අපනයන අඩුවීමට මත්ස්‍ය අපනයනයේ පහත වැටීම මූලික විය. කෙසේ

වුවත්, පෙර වර්ෂයේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය සමඟ සැසඳීමේ දී තේ අපනයන ආදායම සියයට 1.0 කින් අඩු වුවද, කෘෂිකාර්මික අපනයන අතුරින් තේ මිල තවදුරටත් යහපත් තත්ත්වයක පැවැතිණි. තේවල සාමාන්‍ය අපනයන මිල ගණන් අඛණ්ඩව ඉහළ යමින් 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී තේ කිලෝ ග්‍රෑම්යක සාමාන්‍ය අපනයන මිල වාර්තාගත ඉහළම අගය වූ එ.ජ.ඩොලර් 4.47 ක් දක්වා ළඟා වූ අතර, එය පෙර වසරේ අනුරූප කාලය සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 4.4 ක වර්ධනයකි. කම්කරුවන්ගේ අසහනකාරී තත්ත්වය සහ තේ වගාකරන ප්‍රධාන ප්‍රදේශවල පැවැති අධික වර්ෂාපතනය හේතුවෙන් අපනයන පරිමාව පහත වැටීම, සැප්තැම්බර් මාසයේ තේ

අපනයන ආදායම පහත වැටීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. අපනයන පරිමාව ඉහළයාම හේතුවෙන් 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී පොල් තෙල්, පොල් ගෙඩි හා පොල් කෙඳි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන් හි අපනයන ආදායම වර්ධනය විය. සැප්තැම්බර් මාසය තුළදී රබර් අපනයන ආදායම සියයට 43.1 කින් පහත වැටුණු අතර, 2008 සැප්තැම්බර් මාසය හා සැසඳීමේදී රබර් අපනයන මිල ගණන් අඩුවීම ඊට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු විය. 2009 අප්‍රේල් මාසයේ සිට රබර් අපනයන මිල ගණන් වර්ධනය වීමේ නැඹුරුතාවක් පෙන්නුම් කරමින්, 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේදී කිලෝ ග්‍රෑමයක් එ.ජ.ඩොලර් 1.89 ක මිලකට ළඟා වුවද, එය පෙර වර්ෂය සමඟ සසඳා බැලීමේදී සියයට 34.5 ක පහත වැටීමකි. 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේදී සුළු කෘෂිකාර්මික හෝග අපනයන ආදායම සියයට 27.8 කින් පහත

වැටුණ ද, කෝපි, කොකෝවා නිෂ්පාදන, ගම්මිරිස්, කරාඬු නැටි, සාදික්කා ආදියෙහි පරිමාව වර්ධනයවීම හේතුවෙන් එම බෝගවල අපනයන ආදායම වර්ධනය විය. බනිජ ද්‍රව්‍ය අපනයන ආදායම සියයට 32.4 ක පහත වැටීමක් වාර්තා කළ අතර, මැණික් අපනයන පහත වැටීම මේ සඳහා ප්‍රධාන හේතුව විය. 2008 අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය සමඟ සැසඳීමේදී, 2009 පළමු මාස නවය තුළදී සමුච්චිත අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 5,119 දක්වා සියයට 16.8 කින් පහත වැටුණි.

ප්‍රධාන ආනයන කාණ්ඩ තුනෙහිම අඩු ඉල්ලුමක් පෙන්නුම් කරමින් 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේදී ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 789 දක්වා සියයට 36.1 කින් පහත වැටුණි.

සමස්ත ආනයනයන්ගෙන් සියයට 57 කට දායකත්වයක් ලබාදුන් අන්තර් භාණ්ඩ ආනයන එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 451 දක්වා සියයට 41.3 කින් පහත වැටුණු අතර, බනිජ තෙල් හා පොහොර ආනයන මිල පහත වැටීම හේතුවෙන් ඒවායේ ආනයන වියදම පහත වැටීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු විය. 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේදී එ.ජ.ඩොලර් 76 ක්ව පැවැති බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය ආනයනික මිල, පෙර වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 23.8 කින් පහත වැටුණු අතර, එ.ජ.ඩොලර් 338 ක් වූ පොහොර මෙට්‍රික් ටොන් එකක සාමාන්‍ය ආනයනික මිල සියයට 63.9 කින් පහත වැටුණි. වෙළෙඳ භාණ්ඩයන්හි මිල සහ ආනයන පරිමාව අඩුවීම හේතුවෙන් පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයනයන් එ.ජ.ඩොලර් දශ

ලක්ෂ 160 දක්වා සියයට 10.5 කින් පහත වැටුණි. 2009 සැප්තැම්බර් මාසය තුළදී ආහාරමය නොවන පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 62 දක්වා සියයට 29.2 කින් පහත වැටුණු අතර, මෝටර් රථ සහ යාන්ත්‍රික උපකරණ ආනයන පහත වැටීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය. යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය යන උප කාණ්ඩයන්හි පහත වැටීම් පිළිබිඹු කරමින්, 2009 සැප්තැම්බර් මාසයේදී ආයෝජන භාණ්ඩ එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 167 ක් දක්වා සියයට 37.3 කින් පහත වැටුණි. කෙසේ වුවත්, භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයට හානි කරන වාහන සහ උපාංග ආනයනය ඉහළ යාම හේතුවෙන් ප්‍රවාහන උපකරණ ආනයන වියදම ඉහළ ගියේය. 2008 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය සමඟ සැසඳීමේදී, 2009 පළමු මාස නවය සඳහා සමුච්චිත ආනයන

වියදම එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 6,967 දක්වා සියයට 35.3 කින් පහත වැටුණි.

2009 ඔක්තෝබර් මාසය අග වන විට, ආසියානු නිෂ්කාගණ සංගමයේ (ACU) ලැබීම් සහිතව සහ රහිතව දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 5,045 ක් සහ 4,822 ක් ලෙස වාර්තා විය. එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 247 ක් වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත වූ කෙටිකාලීන ශුද්ධ ලැබීම් ද, එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,069 ක් වූ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මත වූ ශුද්ධ ලැබීම් ද මීට ඇතුළත් වේ. පසුගිය මාස දෙදෙන කුළ සිදු වූ සාමාන්‍ය ආනයනයන්ට අනුව (මසකට එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 824) ආසියානු නිෂ්කාගණ සංගමයේ ලැබීම් සහිතව හා රහිතව මෙම දළ නිල සංචිත පිළිවෙලින් මාස 6.2 ක් සහ 5.9 ක් ආනයන මූල්‍යනය කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් විය.

2009 නොවැම්බර් 20 වැනි දින වනවිට ආසියානු නිෂ්කාගණ සංගමයේ ලැබීම් රහිත දළ නිල

සංචිත ප්‍රමාණය දළ වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 5.2 දක්වා තවදුරටත් වර්ධනය වී ඇති බවට ඇස්තමේන්තු කොට ඇත. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය අඛණ්ඩව අවශෝෂණය කර ගැනීම සංචිතවල සිදු වූ සැලකිය යුතු වර්ධනයට මූලික වූ අතර, එමගින් 2009 මාර්තු අවසානයේ සිට නොවැම්බර් 23 වන දින දක්වා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙන් ශුද්ධ වශයෙන් එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,837 ක් අවශෝෂණය කර ගන්නා ලදී. තවද, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් ලබාගත් සම්පස්ථ ණය පහසුකමෙහි දෙවන මුදාහැරීම යටතේ එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 331 ක මුදලක් ලැබීම ද සංචිතවල මෙම වර්ධනයට හේතු විය.

මෙම කාල පරිච්ඡේදය සඳහා විදේශ වෙළෙඳාමේ සහ විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණයන්හි ක්‍රියාකාරීත්වය පහත සංඛ්‍යා සටහනින් තවදුරටත් පෙන්වා ඇත.

විදේශ වෙළෙඳාමෙහි ක්‍රියාකාරීත්වය - 2009 සැප්තැම්බර් සහ 2009 ජනවාරි - සැප්තැම්බර්

අයිතමය	2008 සැප්තැම්බර් එ.ජ.ඩො. මිලියන	2009 සැප්තැම්බර් එ.ජ.ඩො. මිලියන	සැප්තැම්බර් වර්ධනය (සියයට)	2008 ජන: සිට සැප්. එ.ජ.ඩො. මිලියන	2009 ජන: සිට සැප්. එ.ජ.ඩො. මිලියන	ජන: සිට සැප්. වර්ධනය (සියයට)
අපනයන	651.8	568.2	-12.8	6,149.7	5,119.5	-16.8
කෘෂිකාර්මික	168.7	148.4	-12.4	1,450.3	1,199.5	-17.3
මෙයින් තේ	109.6	108.5	-1.0	995.2	846.8	-14.9
කාර්මික	467.0	409.0	-12.4	4,593.8	3,851.0	-16.2
මෙයින් රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්	253.4	241.1	-4.9	2,524.3	2,403.5	-4.8
ඛනිජ ද්‍රව්‍ය	16.1	10.9	-32.4	105.6	69.1	-34.6
ආනයන	1,234.3	788.5	-36.1	10,764.3	6,967.2	-35.3
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	178.9	160.1	-10.5	1,961.8	1,396.0	-28.8
අන්තර් භාණ්ඩ	767.9	450.6	-41.3	6,461.0	3,878.3	-40.0
මෙයින් ඛනිජ තෙල්	289.0	140.5	-51.4	2,796.8	1,426.0	-49.0
මෙයින් රෙදිපිළි සහ ඇඟළුම්	155.6	124.8	-19.8	1,244.5	1,040.1	-16.4
ආයෝජන භාණ්ඩ	267.3	167.5	-37.4	2,243.4	1,603.4	-28.5
වෙළෙඳ ශේෂය	-582.5	-220.3	-62.2	-4,614.6	-1,847.8	-60.0
විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ	252.5	286.7	13.5	2,248.9	2,481.4	10.3

මූලයන් :- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
ශ්‍රී ලංකා රේගු දෙපාර්තමේන්තුව

**7. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන්
රත්‍න මිලට ගනී**

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු විදේශ වත්කම් මගින් විවිධාංගීකරණය කිරීම අරමුණු කොට සුරක්ෂිත මූල්‍ය උපකරණවල ආයෝජනය කරනු ලැබේ. ඒ අනුව, පසුගිය මාස කිහිපය තුළ මහ බැංකුව විසින් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙන් රත්‍න මිලදී ගන්නා ලදී. විදේශ සංචිත වත්කම්වල දීර්ඝකාලීන ස්ථායීතාවය පවත්වාගෙන යෑම සඳහා ඇති සවිමන් පදනමක් ලෙස රත්‍න සලකන බැවින්, බොහෝ මහ බැංකු විසින් තම විදේශ සංචිතවලින් කොටසක් රත්‍න වශයෙන් පවත්වාගෙන යනු ලැබේ.

ඉහත කරුණු අරමුණු කොටගෙන ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මෑතකදී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලෙන් ඇමෙරිකානු ඩොලර් දශලක්ෂ 375 ක වටිනාකමින් යුතු රත්‍න මෙට්‍රික් ටොන් 10 ක් මිල දී ගන්නා ලදී. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල සිදුවන ප්‍රධාන ජාත්‍යන්තර මුදල්වල සහ මූල්‍ය උපකරණවල මිල උච්චාවචනයන් මගින් ඇතිවිය හැකි බලපෑම්වලට එරෙහිව ස්ථාවර සහ දීර්ඝකාලීන ආරක්ෂාවක් සැලසීමට රත්‍න

තැන්පතුවලට හැකියාව ඇති බැවින් මෙම මිලදීගැනීම, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විදේශ සංචිතවල දීර්ඝකාලීන ස්ථායීතාවය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමට හේතු වනු ඇත.

දැනට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය ඇමෙරිකානු ඩොලර් බිලියන 5.2 ඉක්මවා ඇති අතර එය මාස 6.4 ක ආනයන මූල්‍යකරණය සඳහා ප්‍රමාණවත් වේ.

**8. කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකය (කො.පා.මි.ද)
2007, 2008 සහ 2009**

(2002= 100)

මාසය	දර්ශකය			මාසික වෙනස්වීම %			ලක්ෂ්‍යමය වෙනස්වීම %			වාර්ෂික සාමාන්‍ය වෙනස්වීම %		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
ජනවාරි	151.8	183.5	203.1	1.3	3.0	-0.3	13.7	20.8	10.7	10.6	16.4	21.6
පෙබරවාරි	155.2	188.6	202.9	2.2	2.8	-0.1	15.2	21.6	7.6	11.1	17.0	20.3
මාර්තු	155.0	191.9	202.0	-0.1	1.7	-0.4	15.1	23.8	5.3	11.7	17.7	18.6
අප්‍රේල්	156.3	195.4	201.0	0.8	1.8	-0.5	14.3	25.0	2.9	12.3	18.7	16.7
මැයි	157.3	198.5	205.1	0.6	1.6	2.0	13.2	26.2	3.3	12.6	19.8	14.7
ජූනි	160.6	205.9	207.8	2.1	3.7	1.3	13.5	28.2	0.9	12.8	21.0	12.5
ජූලි	163.1	206.4	208.7	1.6	0.2	0.4	15.4	26.6	1.1	13.3	21.9	10.4
අගෝස්තු	165.2	206.3	208.1	1.3	0.0	-0.3	16.5	24.9	0.9	13.8	22.6	8.5
සැප්තැම්බර්	166.7	207.2	208.6	0.9	0.4	0.2	16.1	24.3	1.1	14.2	23.2	6.6
ඔක්තෝබර්	171.8	206.6	209.4	3.0	-0.3	0.4	18.2	20.2	1.4	14.8	23.4	5.2
නොවැම්බර්	176.4	205.2	211.0	2.7	-0.7	0.8	19.3	16.3	2.8	15.4	23.0	4.1
දෙසැම්බර්	178.1	203.7		1.0	-0.7		18.8	14.4		15.8	22.6	

මූලය : ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව